

Digressió

Petita història de l'Associació Catalana d'Especialistes en Bio-Anàlisi

Frederic Suñer Casadevall

Palafrugell

Un cop jubilat, allunyat de la feina diària, la reflexió sobre les èpoques passades dona per a molt. El temps va pausadament aclarint els antics punts de discussió, en surten de nous i —finalment— els arbres et deixin veure el bosc.

Parlar uns moments de la curta vida de l'Associació Catalana d'Especialistes en Bio-Anàlisi (d'ara endavant, l'ACEBA) ens ho confirma. Neix en uns moments, prop dels anys vuitanta, quan es barreja l'evolució política del país amb canvis importants en la pràctica de les anàlisis clíniques. Em vaig iniciar en aquest camp que podríem anomenar la política professional, dins el sector farmacèutic com a membre de la Vocalia d'Analistes del Consell General de Col·legis de Farmacèutics. La Vocalia era formada per gent pertanyent en gran majoria al sector privat, eren pocs els que tenien pràctica hospitalària. El principal punt de discussió era aleshores lluitar contra el concepte defensat per alguns de l'analista clínic *per se*. Creien que amb el

títol de farmacèutic ni havia prou per fer anàlisis clíniques. Un altre concepte, ben diferent, ben clar pels que teníem experiència, fruit d'una visió totalment diferent, era la consecució del títol d'especialista. I un darrer aspecte, que dura encara ara, era el dels difícils tractes amb les companyies d'assegurances.

Aleshores feia falta que la gent que exercia en medi rural es mantingués al dia dels progressos que s'anaven produint i calia ajudar-los en la missió interpretativa. Es van fer molts cursos amb el suport dels col·legis professionals. D'altra banda, al voltant dels anys seixanta, ja s'aventurava una minva important del laboratori clínic privat en mans d'un sol facultatiu. Es veia venir una globalització de tot tipus, afavorida per un factor important: les companyies d'assegurances no volien fragmentar els serveis, volien clients grans. Ensenms la creixent especialització no feia fàcil la feina polivalent. A hores d'ara, el que consideràvem grans laboratoris

clínic han desaparegut, i cauen o cauran tots en mans de grans multinacionals del ram. Els laboratoris rurals s'han substituït per un centre d'obtenció de mostres.

A part de la Vocalia d'Analistes del Consell General de Col·legis de Farmacèutics, va aparèixer l'Associació Espanyola de Farmacèutics Analistes i les seves relacions amb la Vocalia del Consell no van ser massa bones; ben aviat van sorgir les primeres tensions.

Recordo un darrer congrés de la Vocalia d'Analistes del Consell General de Col·legis de Farmacèutics a l'hotel Mindanao, a Madrid, que va coincidir amb la mort del General Franco, en un ambient que marcava el final d'una època.

Ja a final dels anys setanta, la transició política i la constitució de les Comunitats Autònomes va portar a l'aprovació de l'Estatut. I les competències en sanitat van passar a la Generalitat de Catalunya. És sota aquestes condicions que va néixer l'ACEBA que, en moments complicats, intentava ajudar al laboratori clínic polivalent.

Dins la problemàtica de la sanitat d'aquells moments, la regulació de les anàlisis clíniques no era un assumpte prioritari. A Madrid s'iniciava una llei d'especialitats farmacèutiques on, naturalment, entraven les relacionades amb el laboratori clínic. Les idees entre els professionals de diferent origen acadèmic eren diferents, però també segons el sector on treballaven; els punts de vista dels especialistes hospitalaris es van acabar imposant. Entre els farmacèutics va desaparèixer aquella pretensió, potser justificable a meitat del segle passat, de l'analista clínic *per se*. Tot això es va complementar amb una disposició —que va tardar en aplicar-se— sobre la reglamentació física dels laboratoris clínics,

tant pel que fa als títols com al material i locals. La Generalitat va tirar endavant el Programa Especial de Laboratoris Clínics, dirigit aleshores per Joan Colomines Puig.

Tornant a l'ACEBA, des de Girona s'havia creat una Associació Gironina de Laboratoris Clínics a la seu del Col·legi Oficial de Farmacèutics, oberta a tots els professionals. En diversos punts de discussió del moment ja es parlava dels grans laboratoris clínics de tipus empresarial i els de la Seguretat Social.

Fruit de moltes reunions, es notava la falta d'una associació catalana d'analistes clínics que es dedicués, amb tota la modèstia, a temes més científics, que no fossin les discussions amb les companyies d'assegurances i sobre qüestions purament administratives. L'ACEBA va ser un primer pas, al que han seguit d'altres.

Els estatuts es van presentar a les oficines del delegat del Govern de la Generalitat a Girona, els originals els he de tenir en algun lloc, si bé malauradament en aquests moments, i repassant els meus papers, no els trobo enlloc.

El nom va ser una mica complicat. Era ACEBA, anagrama de l'Associació Catalana d'Especialistes en Bio-Anàlisi. La seva activitat principal va consistir en organitzar unes *Reunions Catalanes d'Anàlisis Clíniques* de les quals se'n van celebrar sis edicions. La primera es va fer a Calella de Palafrugell, a l'Hotel Garbí, i les cinc restants a la platja de Fornells a l'Hotel Aigua Blava. Van anar de l'any 1984 fins el 1990, celebrades sempre les primeres setmanes d'octubre. Van tenir molt èxit; hi ajudava el paratge privilegiat en què tenien lloc. S'agrupaven més d'un centenar de professionals, un bon grup de parla no catalana. Totes s'iniciaven un divendres a la tarda i acabaven amb un dinar el diumenge. Es va disposar en totes

les reunions amb la col·laboració important de la divisió *Ames* de la firma *Miles Martin Laboratories*, més endavant absorbits per l'empresa *Bayer*. La Generalitat va patrocinar les primeres reunions.

Fent una mica d'història, a la Comissió Organitzadora hi havia Núria Aleixandre Cerarols, Carles Puig Ciurana, Josep Lluís Artigalàs Serra, Maria Dolors Amiel Comalada, Constantí Domínguez Miján, Isabel Borja, Victòria Folguera, Magda Aranda Baró, Xavier Fuentes Arderiu, Jordi Batlle, Antoni Maya Victoria, Joan Badia Valls, Joan Sabater Tobella i més per proximitat geogràfica, que per altres raons, em va tocar la Presidència.

Entre els participants a les reunions hi havia figures conegudes, una barreja entre clínics i analistes. És impossible citar-los tots, però procuraré fer-ne un resum: Soledat Woessner Casas, Lourdes Florensa Brichs, Roser Lafuente Rodés, Federico Mayor Zaragoza, Santiago Dexeus Trias, Jaume Gallego Berenguer, Gerard Manresa Formosa, Santos Muiños Muro, Gerard del Rio Pérez, Gonçal Lloveras Vallès, Andreu Segura, Jose Maria Varela, Eduard Salsas Leroy, Josep Maria Pla Delfina, Ferran Dalet Escribà, Regina Castellet, Manuel Ventín Hernández, Albert Ventura, Rosa Maria Humet Ibáñez, Andreu Fresnadillo Raso, Lluís Oller, Montserrat Portus Vinyeta, Joaquim Bonal de Falgàs, Jordi de Batlle, Jaume Torrents, Josep Laporte Salas.

Entre els temes de discussió hi va haver: Medicaments en sang, Proteïnúries, Anèmies refractàries, Protocols en ginecologia, Diagnòstic de la lues, Parasitologia, Mostres fecals i tècniques immunològiques, Virus en ginecologia, Monitorització d'anticonvulsivants, Micosis més freqüents a Catalunya, Hipertensió arterial, Citologia hemàtica, Control del pacient diabètic, Diagnòstic de

la SIDA, Futur del laboratori, Seminograma, Microbiologia dels anaerobis i Proves reumàtiques.

Els Consellers Laporte i Trias van participar en inauguracions i van assistir a les Diades. Especialment va tenir també la presència de Federico Mayor Zaragoza a les terceres jornades, on va portar algun polític d'aleshores i on va donar la conferència inaugural. Un any, crec que eren les terceres, el Conseller Trias també va donar la conferència inaugural. Em ve a la memòria fàcilment, i recordaré sempre, aquells esmorzars a la terrassa, en front del mar. Vam tenir sort amb el temps, només una vegada va ploure una mica un divendres. Recordo també com els acompanyants i els assistents, durant els descansos entre reunions, emplenaven els espais de l'hotel (la terrassa era el lloc més escollit). Ens acariciava, en aquell espai obert i amb unes vistes magnífiques, un sol d'octubre de bon aguantar. Algun cop, en tornar-hi en visites posteriors, han sorgit comentaris amb els propietaris; ells i jo, encara recordem aquells anys.

L'ACEBA ha estat, dins un llarg procés d'evolució del laboratori clínic a casa nostra, un breu graó que em plau recordar. Ara el laboratori clínic és una gran indústria on els aparells fan la feina principal i on els factors econòmics pesen més que tota la resta. indústria on els aparells fan la feina principal i on els factors econòmics pesen més que tota la resta.